I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

PARLAMENTARNE SKUPŠTINE EURONESTA

REZOLUCIJA [1]

Parlamentarne skupštine Euronesta o zajedničkim stajalištima i interesima država članica EU-a i istočnoeuropskih partnerskih zemalja u pogledu vanjske politike i vanjskih prijetnji njihovoj sigurnosti

(2016/C 193/01)

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA EURONEST,

— uzimajući u obzir osnivački akt Parlamentarne skupštine Euronesta od 3. svibnja 2011.,

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu sa sastanka na vrhu Istočnog partnerstva održanog u Rigi 21. i 22. svibnja 2015.,

— uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o pregledu europske politike susjedstva [2],

— uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 9. srpnja 2015. o Europskom programu sigurnosti [3],

— uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 11. lipnja 2015. o strateškoj vojnoj situaciji u crnomorskom bazenu nakon nezakonitog ruskog pripojenja Krima [4];

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 28. travnja 2015. o europskom programu sigurnosti (COM(2015) 0185),

A. budući da se posljednjih godina međunarodni sigurnosni kontekst u Europi drastično promijenio te da je zabilježen znatan porast nemira u svijetu i izbijanje novih regionalnih i lokalnih sukoba na Bliskom istoku, u sjevernoj Africi i istočnoj Europi; budući da je dugotrajnost tih sukoba, kao i kršenja ljudskih prava u ratom zahvaćenim regijama, dovela do nezapamćenog kretanja ljudi koji traže zaštitu u susjednim zemljama i državama članicama EU-a;

B. budući da se EU, u skladu s člankom 21. Ugovora o Europskoj uniji, zalaže za istinski multilateralizam kao model globalnog upravljanja; budući da je organizacija Ujedinjenih naroda jedinstven međuvladin forum na kojemu države članice mogu raspravljati i zajednički djelovati u globalnim pitanjima kao što su mir i sigurnost, ljudska prava, sprečavanje sukoba, razoružanje i terorizam; budući da EU i njegove države članice zajedno s partnerima i državama sličnih stavova aktivno rade na pronalaženju odgovora na pitanja svjetskog i regionalnog značaja i međunarodnog prava u okviru Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih foruma;

---

[1] Usvojena 22. ožujka 2016. u Bruxellesu, u Belgiji.
[2] Usvojeni tekstovi, P8_TA-PROV(2015)0272.
[3] Usvojeni tekstovi, P8_TA-PROV(2015)0269.
[4] Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0232.

C. budući da je europska politika susjedstva stvorena kako bi se ojačalo partnerstvo Europske unije sa susjednim zemljama radi stvaranja područja koje odlikuju zajedničko poštovanje demokracije, ljudska prava, vladavina prava, stabilnost, sigurnost i blagostanje;

D. budući da Venecijanska komisija Vijeća Europe ima iskustvo i stručno znanje u području ustavnog prava;

E. budući da se Istočno partnerstvo temelji na poštovanju načela međunarodnog prava i temeljnih vrijednosti, uključujući demokraciju, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda;

F. budući da su se Gruzija, Moldova i Ukrajina potpisivanjem bilateralnog sporazuma o pridruživanju s EU-om obvezale da će, zajedno s EU-om, promicati, čuvati i jačati mir i stabilnost na regionalnoj i međunarodnoj razini, što je jedan od ciljeva političkog pridruživanja;

G. budući da, kako je naglašeno u četvrtom i konačnom izvješću Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o napretku u provedbi akcijskog plana za liberalizaciju viznog režima (VLAP) u Gruziji, donesenom 18. prosinca 2015., Gruzija od pokretanja dijaloga s EU-om o liberalizaciji viznog režima u lipnju 2012. poduzima sve potrebne reforme u cilju učinkovitog i održivog postizanja svih mjerila utvrđenih u četiri bloka druge faze VLAP-a; budući da je, u skladu s VLAP-om, Gruzija pokrenula niz zakonodavnih i institucionalnih reformi u sljedećim područjima: sigurnost isprava, upravljanje granicama, migracijama i azilom, javni red i sigurnost (borba protiv organiziranog kriminala, korupcije, trgovine ljudima, pranja novca i borba protiv droga, sudska i policijska suradnja, zaštita osobnih podataka i zaštita ljudskih prava, uključujući prava manjina);

H. budući da je 18. prosinca 2015. Komisija objavila svoje šesto i zadnje izvješće o napretku u provedbi VLAP-a u Ukrajini;

I. budući da su 7. prosinca 2015. EU i Armenija otvorili pregovore na visokoj razini u kontekstu novog, sveobuhvatnog okvirnog sporazuma o političkoj, gospodarskoj i sektorskoj suradnji;

J. budući da, kao što je istaknuto u zajedničkoj izjavi sa sastanka na vrhu o Istočnom partnerstvu održanog 21. i 22. svibnja 2015., ruski činovi agresije prema Ukrajini i Gruziji pokazali su da se temeljna načela suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti s međunarodno priznatim granicama ne mogu uzimati zdravo za gotovo u 21. stoljeću;

K. budući da je dotok streljiva, oružja i terorističkih boraca iz Rusije na teritorije koje kontroliraju ilegalne naoružane skupine u Ukrajini prouzročio velik broj žrtava i više od dva milijuna interno raseljenih osoba i izbjeglica te dugotrajnu humanitarnu krizu;

L. budući da Rusija i dalje okupira gruzijske regije Abhaziju i Chinvali/Južnu Osetiju te da je poduzela daljnje korake za njihovo stvarno pripojenje, čime krši temeljne norme i načela međunarodnog prava; budući da je do etničkog čišćenja i prisilnih demografskih promjena došlo u područjima pod izravnim nadzorom okupatorskih snaga koje snose odgovornost za kršenja ljudskih prava u tim područjima, uključujući i kršenja prava na slobodu kretanja, međuljudske kontakte i obrazovanje na materinskom jeziku;

M. budući da su privremena ruska okupacija Autonomne Republike Krima i grada Sevastopolja te vojna agresija Rusije na ukrajinsku pokrajinu Donbas prouzročile znatna kršenja ljudskih prava i temeljnih sloboda na okupiranim područjima;

N. budući da su Rusija i Europska unija nametnule uzajamni trgovinski embargo; budući da je Rusija bez pravne osnove provela proizvoljne netransparentne mjere kojima se krše opći standardi kako bi nekoliko političara EU-a stavila na „crnu listu” te im time uskratila ulazak na ruski teritorij;

O. budući da su istočnoeuropske partnerske zemlje zbog sukoba na svome tlu, koji ozbiljno ugrožavaju njihovu gospodarsku i socijalnu situaciju, podložnije političkoj destabilizaciji; budući da ta područja pogođena sukobom unutar i oko europskog kontinenta usto predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost EU-a i njegovih partnera;

P. budući da su sjeverna Afrika i Bliski istok područja nemira, nasilja i građanskog rata; budući da su siromaštvo, manjak resursa, posljedice klimatskih promjena, kršenja ljudskih prava i gospodarska stagnacija velik teret za stanovništvo u mnogim dijelovima afričkog kontinenta i na Bliskom istoku, posebno za manjine kao što su kršćani i Jezidi, zbog čega su oni prisiljeni napustiti svoje domove;

Q. budući da je u rujnu 2014. osnovana široka međunarodna koalicija s ciljem da pobijedi terorističku organizaciju koja samu sebe naziva „Islamskom državom Iraka i Levanta" (IDIL/Daiš);

R. budući da partnerske zemlje u suradnji s EU-om djeluju u području zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a (ZSOP), posebno u pogledu potpore ZSOP-a reformama sigurnosnog sektora (RSS) u partnerskim zemljama;

S. budući da su Ukrajina (2005.) te Gruzija i Moldova (2012.) sklopile okvirne sporazume s EU-om o sudjelovanju u operacijama upravljanja krizom pod vodstvom EU-a; budući da je Ukrajina 2014. sudjelovala u aktivnostima Borbenih skupina EU-a i jednom fregatom doprinijela pomorskim snagama EU-a (EU NAVFOR Somalija – operacija Atalanta), te da su Moldova i Gruzija također 2014. prvi put sudjelovale u misijama ZSOP-a pod vodstvom EU-a, i to u Misiji EU-a za obuku (EUTM) u Maliju te u vojnim operacijama EU-a u Srednjoafričkoj Republici (EUFOR RCA);

T. budući da su države članice EU-a i sve partnerske zemlje potpisale multilateralne ugovore o razoružanju u vezi s oružjem za masovno uništenje poput Ugovora o neširenju nuklearnog oružja, Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa i konvencija o biološkom i kemijskom oružju; budući da su 17 država članica EU-a i sve partnerske zemlje potpisnice prilagođenog Sporazuma o konvencionalnim oružanim snagama u Europi;

U. budući da su u europskom programu sigurnosti za razdoblje 2015.–2020., koji je predložila Komisija, postavljena tri prioriteta, borba protiv terorizma i sprečavanje radikalizacije, suzbijanje organiziranog kriminala i borba protiv kiberkriminala;

V. budući da su se neke države članice EU-a, partnerske i susjedne zemlje već suočile s vanjskom agresijom, terorističkim napadima, prekograničnim organiziranim kriminalom i kiberkriminalom, te da su napadi u nekima od tih zemalja povezani s nasilnim političkim ekstremizmom i vjerskim radikalizmom; budući da je IDIL/Daiš pokrovitelj napada na tlu država članica EU-a;

W. budući da EU i SAD sudjeluju u pregovorima za uspostavu novih trgovinskih sporazuma, konkretno Transatlantskog partnerstva za trgovinu i ulaganja (TTIP);

X. budući da je Sporazum o području produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine između Ukrajine i EU-a stupio na snagu 1. siječnja 2016. godine; budući da je Rusija otad nametnula gospodarske sankcije Ukrajini, uključujući ograničenja na tranzit robe između Ukrajine i središnje Azije kroz Rusiju;

Y. budući da većina država članica EU-a i partnerskih zemalja ovisi o vanjskim izvorima opskrbe energijom te da pristup energiji ima ključnu ulogu u oblikovanju geopolitičkog konteksta u Europi; budući da energetske politike EU-a i partnerskih zemalja ne smiju ugroziti temeljne vrijednosti Istočnog partnerstva ni dosljednost njihovih vanjskih politika;

Z. budući da su SAD, Iran, Rusija i drugi akteri izravno ili neizravno uključeni u regionalne sukobe u Siriji i Iraku te da bi stoga mogli doprinijeti pronalasku političkog rješenja za okončanje tih sukoba;

AA. budući da dugotrajna nestabilnost i eskalacija nasilja u Libiji predstavljaju ozbiljan sigurnosni rizik za cijelu Europu;

BB. budući da su Iran, EU, Francuska, Njemačka, Ujedinjena Kraljevina, Kina, Rusija i SAD (EU3 + 3) u Beču 14. srpnja 2015. postigli sporazum o iranskom nuklearnom pitanju koji podrazumijeva postupno ukidanje sankcija Vijeća sigurnosti UN-a kao i multilateralnih i nacionalnih sankcija u pogledu iranskog nuklearnog programa;

1. podsjeća da se Istočno partnerstvo temelji na predanosti zajedničkim vrijednostima koje uključuju demokraciju, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava i načela međunarodnog prava i temeljnih sloboda, kao i stabilnost, sigurnost i blagostanje EU-a, istočnoeuropskih partnerskih zemalja te cijelog europskog kontinenta; naglašava da svaka država Istočnog partnerstva snosi odgovornost za uvođenje i provedbu čvrstih reformi i mehanizama za borbu protiv korupcije; naglašava da je u tom pogledu zadaća EU-a pružanje podrške;

2. napominje da će rezultati pregleda europske politike susjedstva poslužiti kao početna točka za ozbiljnu raspravu u 2016. o tome kako se u praksi može provesti diferencirani pristup u slučaju triju istočnoeuropskih partnerskih zemalja koje su potpisale sporazume o pridruživanju;

3. dijeli stajalište da se EU i njegove partnerske zemlje suočavaju s raznovrsnim i simultanim sigurnosnim izazovima, čija je narav sve složenija u okruženju koje karakteriziraju globalizirano gospodarstvo, klimatske promjene, međunarodna mobilnost, digitalizacija, demografske promjene i migracije, te s prijetnjama koje predstavljaju i tradicionalni državni akteri i nedržavne organizacije koji podupiru terorizam ili međunarodni kriminal;

4. poziva EU i njegove partnerske zemlje da izgrade bliskije političke odnose te da nastoje uskladiti svoje vanjske politike čineći ih dosljednijima radi rješavanja zajedničkih izazova i očuvanja sigurnosti; naglašava da prednost treba dati zajedničkim naporima za ponovnu uspostavu europskog sigurnosnog poretka u okviru međunarodnog prava; ističe da se takav poredak mora temeljiti na demokratskim načelima, vladavini prava, temeljnim vrijednostima, poštovanju ljudskih prava, zaštiti manjina, suverenosti, neovisnosti i nepovredivosti granica;

5. podsjeća da je ponovno pokretanje dijaloga s civilnim društvom ključno za zadobivanje široke podrške za sve pravosudne reforme;

6. odbacuje mogućnost nove podjele europskog kontinenta na sfere utjecaja velikih sila, što se može iščitati iz politika i djelovanja Rusije; potvrđuje načelo da svaka zemlja ima suvereno pravo slobodno i demokratski odlučivati o svojoj vanjskoj i sigurnosnoj politici i vojnim savezima; naglašava da, u skladu s načelima utvrđenima u članku I. Helsinškog završnog akta iz 1975., svaka država u Europi ima pravo odlučiti hoće li pristupiti bilo kojem ugovoru o savezništvu, pa i osnivačkom ugovoru NATO-a;

7. vjeruje da se demokratsko upravljanje Ujedinjenih naroda treba ojačati; u tu svrhu poziva države članice UN-a da provedu reforme Vijeća sigurnosti UN-a kako bi se bolje vodilo računa o novonastalim globalnim okolnostima te kako bi Vijeće sigurnosti UN-a postalo učinkovitije;

8. cijeni što se u okviru Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) može održavati uključivi dijalog o pitanjima sigurnosti i rješavanju sukoba; poziva da se OESS-u udahne novi život te da mu se pruži odgovarajuća politička i financijska potpora; naglašava važnost daljnje suradnje između EU-a, njegovih država članica, istočnoeuropskih partnerskih zemalja, UN-a i OESS-a, ali i zajedničkih napora u upravljanju kriznim situacijama i pronalasku mirnog rješenja za sukobe u Europi; žali, međutim, zbog toga što je postignut neznatan napredak u pogledu pronalaženja mirnih odnosno sveobuhvatnih rješenja takozvanih zamrznutih sukoba kojima je zahvaćena većina istočnoeuropskih partnerskih zemalja te poziva na učinkovitije mjere usmjerene na rezultate;

9. smatra da postupanje s izbjeglicama, raseljenim osobama i migracijskim tokovima iziskuje zajednički i holistički pristup vanjskoj i migracijskoj politici koji ujedno obuhvaća razvoj, sprečavanje i rješavanje sukoba, upravljanje krizama, podjelu tereta, humanitarnu pomoć i zajedničke napore za smanjenje opterećenja; naglašava da je nužno da EU surađuje sa susjedima ako želi učinkovito upravljati izbjegličkom krizom te istodobno očuvati postignuća europskih integracija u pogledu slobodnog kretanja ljudi; nadalje, naglašava potrebu za izradom posebnih postupaka za rano otkrivanje, registraciju i evidentiranje djece koja su razdvojena od obitelji, interno raseljena ili bez pratnje, kao i drugih ranjivih skupina, te za jamčenjem njihova pristupa pomoći i uslugama;

10. ističe da je slobodna i održiva međunarodna trgovina pokretač rasta; stoga naglašava važnost razvoja slobodnih i pravednih trgovinskih odnosa i poticanja stranih ulaganja između EU-a i istočnoeuropskih partnerskih zemalja radi doprinošenja političkoj konvergenciji i gospodarskoj integraciji;

11. potiče partnerske zemlje da provedu reforme kojima se jamči neovisnost pravosuđa; nadalje, apelira na partnerske zemlje da spriječe političke snage da iskorištavaju pravne sustave kako bi provodile selektivnu pravdu;

12. naglašava da je neovisnost medija od političkih interesa ključna za medijski pluralizam; vjeruje da neovisni mediji imaju vodeću ulogu u borbi protiv dezinformacija i propagande; stoga poziva partnerske zemlje da prekinu aktivnosti koje narušavaju integritet tih medija; predlaže da Venecijanska komisija Vijeća Europe pomaže partnerskim zemljama u tom pogledu;

13. napominje da partnerske zemlje moraju razmotriti različite vanjskopolitičke opcije pri razvoju trgovinskih odnosa s EU-om i svojim drugim susjedima; naglašava da sporazumi o području produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine (sporazumi DCFTA) između EU-a, s jedne strane, i Gruzije, Moldove i Ukrajine, s druge strane, imaju za cilj znatno produbljivanje odnosa i razvoj trgovine i stranih ulaganja između zemalja potpisnica sporazuma; naglašava da sporazumi DCFTA i produbljivanje trgovinskih odnosa s drugim partnerima nisu međusobno isključivi; smatra da sporazum DCFTA nije jedina mogućnost pri provedbi trgovinske politike EU-a prema istočnoeuropskim partnerima; poziva EU da u suradnji s partnerskim zemljama ponudi alternativne trgovinske mjere prilagođene njihovim potrebama i ograničenjima; osuđuje trgovinske mjere koje je Rusija nametnula Ukrajini kao reakciju na stupanje na snagu sporazuma DCFTA; poziva Komisiju da uspostavi privremene protumjere za smanjenje negativnog učinka koji ruske trgovinske sankcije imaju na Ukrajinu;

14. pozdravlja pozitivnu ocjenu koju je Komisija dala akcijskim planovima za liberalizaciju viznog režima za Ukrajinu i Gruziju; poziva Komisiju da Europskom parlamentu i Vijeću žurno podnese potrebni zakonodavni prijedlog o ukidanju viza za ukrajinske državljane;

15. poziva EU i SAD da na otvoren i transparentan način započnu razgovore s istočnoeuropskim partnerskim zemljama o potencijalnim prednostima TTIP-a za njihova gospodarstva i o mogućnosti da istočnoeuropske partnerske zemlje dobiju bolji pristup tržištima obiju strana Atlantika, te ih poziva da u te razgovore uključe sve dionike i civilno društvo;

Politika prema Rusiji, Turskoj i Iranu

16. osuđuje politike koje se temelje na propagandi i dezinformacijama, kao i one koje se temelje na sukobljavanju te političkim i gospodarskim pritiscima; izražava potporu strateškoj komunikaciji EU-a; poziva EU da je osnaži te da surađuje sa istočnoeuropskim partnerskim zemljama u cilju suzbijanja propagande i dezinformacija;

17. ponavlja da snažno podržava suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Gruzije unutar njezinih međunarodno priznatih granica; u tom kontekstu izražava zabrinutost oko razvoja događaja u gruzijskim regijama Abhaziji i Chinvali/Južnoj Osetiji, pa i oko ruske provedbe takozvanih „ugovora” za produbljivanje integracije s Abhazijom i regijom Chinvali/Južnom Osetijom, sve snažnije vojne prisutnosti u tom području, nezakonita podizanja žičanih ograda i putokaza duž okupacijske linije i teških kršenja ljudskih prava na terenu;

18. poziva Rusiju da u potpunosti poštuje suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Gruzije, kao i nepovredivost njezinih međunarodno priznatih granica, da poništi svoje priznanje tzv. „neovisnosti” Abhazije i regije Chinvali/Južne Osetije i da provede odredbe sporazuma o prekidu vatre od 12. kolovoza 2008.; posebice poziva Rusiju da okonča okupaciju gruzijskog teritorija, da omogući potpun i nesmetan pristup Promatračke misije EU-a i mehanizama za praćenje ljudskih prava okupiranim regijama Gruzije i da konstruktivno sudjeluje u Međunarodnoj raspravi u Ženevi o ključnim pitanjima uvrštenima na dnevni red, konkretno o nekorištenju sile, međunarodnoj sigurnosti te sigurnom i dostojanstvenom povratku interno raseljenih osoba i izbjeglica;

19. osuđuje sve vojne aktivnosti i agresiju u istočnoeuropskim partnerskim zemljama kojima se ugrožava europski sigurnosni poredak i ustraje u potrebi za mirnim rješavanjem sporova, u skladu s Poveljom UN-a, Helsinškim završnim aktom iz 1975., Pariškom poveljom za novu Europu iz 1990., Osnivačkim aktom između Rusije i NATO-a, Memorandumom iz Budimpešte i Ugovorom o prijateljstvu, suradnji i partnerstvu između Rusije i Ukrajine; poziva strane Sporazumâ iz Minska, sporazuma o prekidu vatre potpisanog između Azerbajdžana, Gorskog Karabaha i Armenije u svibnju 1994. te sporazuma o prekidu vatre između Rusije i Gruzije od 12. kolovoza 2008. da ispune svoje obveze i zajamče punu provedbu tih sporazuma;

20. poziva zemlje koje su opskrbljivači plinom da se odmah prestanu koristiti pristupom energiji i određivanjem cijena kao političkim sredstvom kojim vrše pritisak na države članice EU-a i partnerske zemlje; poziva EU i njegove partnerske zemlje da intenziviraju rad na diversifikaciji energetskih izvora, razvijaju alternativne izvore energije, povećaju energetske uštede i iskorištavaju „reverzibilni tok” plina, čime se smanjuje njihova ovisnost o uvozu energije;

21. naglašava da se projekt plinovoda Sjeverni tok 2 (engl. Nord Stream 2) kosi sa strateškim interesima EU-a, kao što su sigurnost, energetska diversifikacija, liberalizacija i razvoj snažne energetske unije; stoga poziva Komisiju i Vijeće da se pridržavaju pravila i ambicija istaknutih u trećem energetskom paketu; poziva države članice EU-a da prestanu surađivati s poduzećem Gazprom na projektu plinovoda Sjeverni tok 2;

22. zabrinut je zbog rizika od vojnih napada u Europi s obzirom na to da su Rusija i NATO nedavno rasporedili dodatne vojne snage i opremu, posebno u istočnoj Europi, u crnomorskome bazenu, u zemljama na Baltičkom moru i u regiji Arktičkog mora; vjeruje da je suradnja između NATO-a i Rusije koju grade od kraja hladnoga rata ozbiljno narušena zbog kršenja europskog mirovnog poretka koji počiva na pravu, što je vidljivo na primjeru ruske nezakonite okupacije i pripojenja Krima; preporučuje da NATO i Rusija zadrže otvorenu komunikaciju i da razmotre mogućnost novih inicijativa za sprečavanje incidenata;

23. apelira na Rusiju da u svojstvu okupatora zajamči poštovanje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda Autonomne Republike Krima i grada Sevastopolja, uključujući prava i slobode nacionalnih manjina, posebno krimskih Tatara, Ukrajinaca i drugih ranjivih skupina na Krimu, te da zajamči da relevantne međunarodne organizacije za ljudska prava mogu slobodno i neometano obavljati svoje aktivnosti praćenja na tom poluotoku;

24. ističe da je izgradnja učinkovitog odnosa i prisnije suradnje između EU-a i svake partnerske države na dobrobit svih; stoga poziva EU, njegove partnerske zemlje i Tursku da održe dijalog na visokoj razini o pitanjima vanjske i sigurnosne politike s naglaskom na sukobima i sigurnosnim pitanjima na Bliskom istoku i njihovu utjecaju na migracijske tokove;

25. uviđa da je Turska preuzela velik dio odgovornosti te da su napori koje ulaže u pružanje humanitarne pomoći, zaštitu ljudi koji bježe od rata i razaranja u Siriji i Iraku te provedbu mjera sigurnosne zaštite pohvalni; pozdravlja zajednički akcijski plan EU-a i Turske za zajedničko rješavanje izazova koje predstavljaju migracijski i izbjeglički tokovi prema Europi te poziva obje strane da osnaže suradnju kako bi se osigurala brža provedba tog plana;

26. ponavlja da je stvaranje uvjeta za dijalog između Turske i Armenije od iznimne važnosti za stabilnost i napredak te regije; poziva na to da se sporazumi iz protokolâ o normalizaciji odnosa između tih dviju zemalja ([1]) provedu bez postavljanja preduvjeta, te da ih prati proces društvene pomirbe između Turaka i Armenaca; naglašava neprihvatljivost politike zatvorenih granica na europskom kontinentu;

27. poziva na daljnji dijalog između Armenije i Azerbajdžana pod pokroviteljstvom supredsjednikâ OESS-a iz Minska, pa i na razini predsjednikâ, radi postizanja trajnog i mirnog rješenja koje će donijeti stabilnost i pomirenje te otvoriti mogućnost za regionalni razvoj i suradnju;

28. pozdravlja dogovor postignut u okviru skupine EU3 + 3 i Irana o njegovu nuklearnom programu; očekuje da će se postupno ukidanje nuklearnih sankcija Iranu početi provoditi tijekom 2016., pod uvjetom da ispunjava svoje obveze; napominje da izgledno ukidanje sankcija Iranu donosi nove gospodarske mogućnosti za EU, njegove države članice i partnerske zemlje; smatra da bi Kavkaz mogao biti prva svjetska regija koja bi trebala imati velike koristi od nove i pozitivne ulagačke klime kao rezultat dogovora i ukidanja sankcija Iranu; poziva EU i njegove partnere da surađuju na proširivanju gospodarskih veza s Iranom te da utvrde i po mogućnosti pokrenu nove projekte od zajedničkog interesa, posebno u područjima prometa i energetike;

Povećanje angažmana na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi

29. naglašava da postoji nekoliko velikih i međusobno povezanih problema političke, gospodarske, društvene i ekološke prirode koji su destabilizirali bliskoistočne i afričke zemlje; napominje da su te zemlje, zajedno sa susjednim zemljama, izložene ozbiljnim prijetnjama svojoj sigurnosti dokle su god suočene s previranjima, kršenjima ljudskih prava i političkom nestabilnošću;

30. zabrinut je zbog pogoršanja u pogledu jednakosti spolova, porasta nasilja i ugnjetavanja žena te netolerancije koju trpe etničke i vjerske manjine u određenim zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike; smatra da taj negativni trend može potaknuti napetosti u tim društvima i stvoriti uvjete za nove sukobe i druge negativne posljedice poput raseljavanja stanovništva i izbjegličkih tokova;

([1]) Protokol o uspostavi diplomatskih odnosa (2009.) i Protokol o razvoju bilateralnih odnosa između Republike Turske i Republike Armenije.

31. poziva na uspostavljanje novog pristupa sigurnosnim problemima u toj regiji i suradnje s relevantnim zemljama, u okviru strateških partnerstava koja obuhvaćaju područja različitih politika, među ostalim razvojnu pomoć, kulturnu suradnju, prilagodbu klimatskim promjenama, sprečavanje sukoba i upravljanje granicama;

32. poziva EU i partnerske zemlje da učine sve u svojoj moći kako bi utjecale na sve uključene strane radi okončanja građanskog rata u Siriji te pronalaska političkog rješenja; smatra da IDIL/Daiš i druge terorističke skupine koje je kao takve identificirao UN ne smiju imati vladajuću ulogu u poslijeratnom razdoblju ili u političkoj budućnosti Sirije; smatra da zaštita civila u Siriji za međunarodnu zajednicu mora biti prioritet i stoga poziva sukobljene strane da zaustave nerazmjerne i nekontrolirane napade, uključujući bombardiranje, ciljane napade na civilna područja i sprečavanje da humanitarna pomoć dopre do civila u područjima sukoba;

33. napominje da su napadi na civile i kršenja ljudskih prava u Siriji doprinijeli jačanju terorističkih skupina, posebno IDIL-a/Daiša; smatra da IDIL/Daiš predstavlja prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti te da je drastično ugrozio stabilnost u Iraku, Siriji i na širem Bliskom istoku s obzirom na to da je odgovoran za sustavna kršenja ljudskih prava i kršenja međunarodnog prava, uključujući namjerna ubojstva civila i progone pojedinaca i cijelih zajednica te brojne druge okrutnosti; pozdravlja predanost međunarodnih koalicijskih partnera da nastave s naporima za suzbijanje IDIL-a/Daiša;

34. smatra da je iznimno važno za stabilnost cijelog Bliskog istoka da se ponovno pokrene izraelsko-palestinski mirovni proces u cilju postizanja trajnog sveobuhvatnog rješenja u skladu s međunarodnim pravom i dvodržavnim rješenjem;

Razvoj suradnje za sigurnost i obranu

35. napominje da vanjske i unutarnje prijetnje sigurnosti sve više ovise jedne o drugima i postaju sve složenije te da ih je stoga teško predvidjeti; posebno ističe hibridne prijetnje koje podrazumijevaju uporabu vojnih i nevojnih sredstava, koja variraju od obavještajnih aktivnosti, politički subverzivnih činova, dezinformacija do kibernapada i gospodarskih pritisaka;

36. poziva EU i istočnoeuropske partnerske zemlje da razmotre i poduzmu nove zajedničke akcije za sprečavanje i suzbijanje novih prijetnji sigurnosti, između ostalog jačanjem suradnje i razmjenom relevantnih informacija; podržava razvoj aktivnosti suradnje između EU-a i partnerskih zemalja u pogledu sigurnosti i obrane, posebno u okviru Radne skupine Istočnog partnerstva o suradnji u tom području; poziva EU na jačanje sigurnosti i podizanje razine osviještenosti u pogledu sukoba kao sastavnog dijela europske politike susjedstva i Istočnog partnerstva usmjeravanjem više inicijativa i resursa u područja reforme sigurnosnog sektora, borbe protiv terorizma, suradnje u području ZSOP-a, organiziranog kriminala i upravljanja granicama; naglašava važnost pravosudne i policijske suradnje, primjerice u okviru Europola i Eurojusta;

37. pozdravlja novi smjer revidirane europske politike susjedstva te također pozdravlja namjeru EU-a da pojača suradnju s partnerskim zemljama u području sprečavanja sukoba, borbe protiv terorizma, suzbijanja radikalizacije, organiziranog kriminala, upravljanja granicama i reforme sigurnosnog sektora; smatra da ta suradnja treba biti konkretna, usmjerena na otklanjanje zajedničkih sigurnosnih prijetnji i brže razvijanje zajedničkih načina održivog rješavanja sukoba, između ostalog jačanjem suradnje u okviru misija i obuka ZSOP-a te u aktivnostima čiji je cilj nešireњe oružja za masovno uništenje i borba protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem;

38. smatra da je potrebna tješnja suradnja kako bi partnerske zemlje bile bolje upoznate s konceptima EU-a u području reforme sigurnosnog sektora; poziva EU i države članice da nastave davati podršku partnerskim zemljama u provođenju reformi, izgradnji odgovarajućih državnih institucija i provedbi dobrih praksi u području sigurnosnih pitanja, kao što su upravljanje krizama i obavještajne aktivnosti; naglašava potrebu odgovarajućeg parlamentarnog nadzora nad državnim tijelima nadležnima za sigurnost i obavještajne aktivnosti;

39. naglašava da je potrebno povećati otpornost EU-a i partnerskih zemalja, što znači da moraju biti sposobne oduprijeti se i prilagoditi unutarnjim i vanjskim opterećenjima i šokovima, uključujući hibridne prijetnje; naglašava da je u tu svrhu nužno riješiti temeljne uzroke kriza, ojačati državne institucije, promicati vladavinu prava i neovisnost pravosuđa te primijeniti učinkovite mjere za borbu protiv korupcije; poziva EU da podupre partnerske zemlje u provođenju reformi sektora civilne sigurnosti s obzirom na to da su te reforme neophodne kako bi društvo bilo otporno na iznenadne šokove raznih vrsta;

40. preporučuje partnerskim zemljama da pojačaju svoju suradnju s EU-om u obrambenom i sigurnosnom području i da s EU-om rade na postizanju zajedničkih pristupa vojnim strategijama; pozdravlja sudjelovanje Gruzije, Moldove i Ukrajine u operacijama upravljanja krizom pod vodstvom EU-a te ističe da će to dugoročno poboljšati vojnu interoperabilnost između EU-a i njegovih partnera; predlaže Gruziji i Moldovi da razmotre mogućnost sudjelovanja u aktivnostima Borbenih skupina EU-a; preporučuje EU-u da se aktivnije angažira u postupku mirnog rješavanja sukoba na teritorijima istočnoeuropskih partnerskih zemalja;

41. naglašava potrebu održavanja stabilnosti u Moldovi s obzirom na političku krizu koju prolazi, ali i s obzirom na sukob u Pridnjestrovlju, koji se mora riješiti u okviru uključivih i otvorenih pregovora;

42. smatra da „zamrznuti sukobi" u europskom susjedstvu (Pridnjestrovlju, Abhaziji i Južnoj Osetiji te Gorskom Karabahu) trebaju hitno biti riješeni kako bi se ostvarila stabilnost regije; vjeruje da treba postojati veća suradnja između istočnoeuropskih partnerskih zemalja kako bi se izgradili čvrsti temelji za regionalnu integraciju;

Angažman u procesu razoružanja i ublažavanje rizika od širenja oružja i trgovine oružjem

43. poziva EU, njegove države članice i partnerske zemlje da nastoje aktivno promicati univerzalnost multilateralnih ugovora o razoružanju; apelira na EU i države članice da bolje iskoriste potencijal za promicanje i podupiranje zajedničkih operacija razoružanja s partnerskim zemljama;

44. poziva na jaču usredotočenost na ulogu kontrole naoružanja u sigurnosnoj politici te na borbu protiv nezakonite trgovine oružjem; u tom pogledu pozdravlja stupanje na snagu u prosincu 2014. Ugovora Ujedinjenih naroda o trgovini oružjem, kojemu je cilj jačanje odgovornosti i transparentnosti u trgovini oružjem; potiče istočnoeuropske partnerske zemlje da se pridruže zajedničkom stajalištu EU-a o izvozu oružja;

45. podržava suradnju između EU-a i partnerskih zemalja u ublažavanju rizika od oružja za masovno uništenje te širenja i krijumčarenja komponenti za njegovu izradu, ali i kemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog oružja (KBRN); poziva na daljnji razvoj vještina i podrške projektima preko centara izvrsnosti KBRN EU-a za jugoistočnu Europu/Južni Kavkaz/Moldovu/Ukrajinu;

46. apelira na EU da uzme u obzir snažnu militarizaciju Rusije na nezakonito okupiranom Krimu, uključujući razmještaj nuklearnog oružja kao ozbiljnu prijetnju sigurnosti EU-a te crnomorske i sredozemne regije; poziva Rusiju da poštuje status Ukrajine bez nuklearnog oružja u njezinim međunarodno priznatim granicama;

Borba protiv terorizma, organiziranog kriminala i kiberkriminala

47. naglašava važnost multilateralne i međudržavne suradnje na globalnoj i regionalnoj razini za suočavanje s izazovima terorizma, organiziranog kriminala i kiberkriminala, kako je istaknula Komisija u svojoj Komunikaciji od 28. travnja 2015. o europskom programu sigurnosti; stoga poziva države članice EU-a i partnerske zemlje da osnaže suradnju između nacionalnih tijela za kazneni progon u borbi protiv terorizma, transnacionalnog i prekograničnog kriminala, kao što su trgovanje ljudima, posebice trgovanje ženama i djecom te drogom, oružjem i kulturnim dobrima, kao i u borbi protiv gospodarskog kriminala i kiberkriminala; potiče partnerske zemlje na obnovu suradnje u tim područjima u okviru regionalnih formata;

48. apelira na EU, njegove države članice i partnerske zemlje da usklade svoje politike za borbu protiv terorizma na domaćem i stranom tlu; posebno im preporučuje da se uhvate u koštac s temeljnim uzrocima terorizma na domaćemu tlu (npr. politički i vjerski ekstremizam), zaustave novačenje u terorističke organizacije i iskorijene poticanje terorističkih napada; poziva da se vanjska i razvojna politika EU-a u cijelosti iskoriste za borbu protiv siromaštva, diskriminacije i marginalizacije te borbu protiv korupcije, kao i za promicanje dobrog upravljanja i sprečavanje i rješavanje sukoba s obzirom na to da je to nužno kako bi se ranjive društvene skupine zaštitile od ekstremističke propagande;

49. ističe sveprisutnost organiziranog kriminala i korupcije u regiji, kao i potrebu da se prione rješavanju tih problema kako bi se izbjegle moguće negativne posljedice koje mogu utjecati na proces regionalne integracije i kako bi se povećala razina povjerenja u demokratske institucije;

50. poziva države članice EU-a i Komisiju da ojačaju suradnju s internetskim poduzećima i platformama za društveno umrežavanje kako bi ograničile pristup terorističkim sadržajima na internetu i s njega uklonile terorističku propagandu, poštujući pritom temeljna prava, osobito prava na privatnost i zaštitu podataka;

51. nalaže svojim supredsjednicima da ovu rezoluciju proslijede predsjedniku Europskog parlamenta, Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, povjereniku za europsku susjedsku politiku i pregovore o proširenju, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, vladama i parlamentima država članica EU-a te istočnoeuropskim partnerskim zemljama.